

Wat kost een advocaat?

Advocaten zijn duur en hun rekeningen onbegrijpelijk. Maar dat begint langzaam te veranderen.

André de Vos

Advocaatkosten van € 35.000 bij een letselshadezaak van € 100.000. Dat vond de tuchtrechter afgelopen februari iets al te gortig. De 'excessief' declarerende advocaat, die nu zelf in het beklagdenbankje zat, moet € 12.500 terugbetalen aan zijn cliënt en krijgt een schorsing aan zijn broek. Want 35% kosten, die bovendien niet goed waren verantwoord, dat kan niet door de beugel. De kans dat een particulier een advocaat nodig heeft, is klein. Bij een op de acht juridische problemen neemt een consument zelf een advocaat in de arm. Voor de meeste mensen is dat iets wat je misschien één keer in je leven doet. En dan nog met tegenzin. Advocaten zijn duur en hun tarieven ondoorgroendelijk, zo luidt het oordeel van de gemiddelde consument, dat in elk onderzoek wordt herbevestigd. 'De hoge tarieven en het gebrek aan transparan-

tie over wat je daarvoor krijgt, zijn hoge drempels voor het inschakelen van een advocaat', zegt Heinrich Winter. De hoogleraar bestuurskunde deed meerdere onderzoeken naar advocatentarieven. 'Er is een enorme bandbreedte, van € 150 tot € 700 per uur. Hoe moet je daar als consument een keuze in maken als je geen idee hebt welke kwaliteit en dienstverlening je kunt verwachten?' Het traditionele bedrijfsmodel van de advocaat is uurtje-factuurtje. Een model zonder veel risico voor de advocaat, die toch wordt geacht ondernemer te zijn. Weinig efficiënt bovendien, constateerde ING in een recent brancheonderzoek. Boven op de toch al pittige uurtarieven komen dan vaak nog onduidelijke kantoorkosten van zo'n 6% en — altijd — 21% btw. Voor de particulier zijn advocaatkosten slechts heel incidenteel aftrekbaar.

Inkomensgrens

Boven een inkomen van € 37.000 heeft een gezin geen recht op gesubsidieerde rechtsbijstand. Niet voor niets zitten juist in die groep veel van de drie miljoen

Plan van aanpak

Onderhandelen is toegestaan

Waarop moet u letten als u een advocaat inschakelt?

De eerste vraag die u zich zou moeten stellen luidt: hebt u eigenlijk wel een advocaat nodig? Probeer het eerst via klachtenregeling, vakbond, brancheorganisatie of verzekering. Misschien is een goedkopere jurist of mediator voldoende.

Via de eKantonrechter kunt u zonder juridische hulp zelf een zaak aanspannen. Vraag rond in uw kennisgeving.

Vergelijk op internet tarieven en — voor zover aanwezig — beoordelingen.

In een rechtsgebied gespecialiseerde advocaten zijn vaak lid van een aparte specialisatievereniging, zoals vFAS (scheidingen) en VAAN (arbeidsrecht).

Waarop moet u letten als u toch besluit een advocaat in te schakelen?

Zoek advocaten die een gratis kennismakingsgesprek bieden. Neem een advocaat die is aangesloten bij de ge-

schillencommissie advocatuur (voor discussies over de rekening). Spreek af hoeveel de dienst gaat kosten en wat u daarvoor krijgt. Onderhandelen kan en mag. Kantoorkosten kunnen eventueel geschrapt worden. Vraag als het kan om een vaste totaalprijs. Bij letsel schade is het soms mogelijk dat op basis van no cure, no pay te doen. U mag altijd aparte tarieven afspreken voor een gewonnen zaak enerzijds en een verloren zaak anderzijds.

gezinnen met een rechtsbijstandsverzekering. Maar die vergoedt niet alles (echtscheiding is een voorbeeld) en kost bovendien al snel € 200 per jaar. Dat tikt over de jaren aardig aan. 'En anders dan advocaten gaan rechtsbijstandsverzekeraars niet altijd tot het gaatje', zegt Winter. Wie niet is verzekerd en een advocaat nodig heeft (verplicht bij bijvoorbeeld scheiding en kort geding), moet dat uit eigen zak betalen. En dat lukt niet altijd. 'Ik had laatst een klant die afhaakte toen ik inschatte vijf uur nodig te hebben voor zijn zaak', zegt Diana de Wolff. 'Ik zit met

een uurtarief van € 185 niet boven in de markt en vijf uur was voor deze kwestie niet veel. Maar met de btw erbij gaat het wel om € 1.100. "Daar moet ik een halve maand voor werken", was de reactie.'

De Wolff is arbeidsrechtadvocaat in Utrecht en sinds kort bijzonder hooglebaar advocatuur. Zij vermoedt dat veel mensen afzien van rechtsbijstand vanwege de kosten en omdat ze niet weten bij welke advocaat ze het beste terecht kunnen. De Nederlandse Orde van Ad-

Lees verder op pagina 8 →

Niet optimaal
Rechtsbijstandsverzekeraars gaan niet altijd tot het gaatje

→ Vervolg van pagina 7

advocaten (NOvA) liet al in 2009 onderzoek doen naar de belemmeringen die consumenten ervaren. Heel veel is er sindsdien niet veranderd. De Orde is niet bepaald een bolwerk van vernieuwing. Handhaving van de regels heeft prioriteit. Het goede nieuws is: buiten de advocatuur is de wereld volop in beweging, en de tendens gaat in de richting van lagere tarieven. Goedkopere juristen en mediators nemen het eenvoudiger werk van advocaten over. Er zijn diverse juridische dienstverleners (Flexx van DAS, Omnius Juristen) die met vaste prijzen werken voor standaardoplossingen. De juridische doe-het-zelver kan terecht op sites als Ju-

rigo.nl. Het is zelfs mogelijk zonder juridische steun een zaak te beginnen bij de eKantonrechter, mits het belang onder de € 25.000 ligt. Het loopt nog geen storm. In ruim twee jaar zijn er pas twintig zaken geweest.

Ook in de advocatuur zelf zijn nieuwe ontwikkelingen. De tarieven staan behoorlijk onder druk, mede door het groeiende aantal advocaten, inmiddels meer dan 17.000. Er zijn sinds een paar jaar vergelijkingsites waarop advocaten worden vergeleken op tarief, specialisme en soms kwaliteit van het geleverde werk. Een groeiende groep advocaten werkt met vaste prijzen voor zaken als ontslag en echtscheiding. Een belangrijke speler is DAS. Dat heeft met de rechts-

bijstandsverzekering al een groot deel van de markt voor juridische hulpverlening in handen en daarnaast Flexx, voor juridische oplossingen tegen standaardtarieven, en Leggle, een vergelijkings-site waarop advocaten zich kunnen presenteren met hun eigen vaste prijzen. Die lopen behoorlijk uiteen: bij de ene advocaat kost een echtscheidingszaak bij de rechter € 1000, het duurste kantoor rekent € 2360. Uurtarieven variëren van € 80 tot € 220. Bij omniusadvocaten.nl hebben de aangesloten advocaten dezelfde prijzen voor een aantal producten: € 1195 voor een scheiding in goede verstandhouding, € 495 voor een beëindigingsovereenkomst.

'Je ziet voorzichtig alternatieve be-

komst. Consumenten vragen hierom en advocaten hebben dit nodig. De helft is eenpitter, die moet zijn klanten vinden. Tegelijk vinden ze dit allemaal heel eng. Het kost ons maanden om een advocaat ertoe te bewegen zich bij ons aan te sluiten.'

Nieuwe digitale mogelijkheden helpen de consument zijn weg beter te vinden. Maar echt succesvolle en intelligente onlineoplossingen die juridische hulp kunnen vervangen, zijn er nog niet. 'Dat staat in de kinderschoenen', constateert Rob van Otterlo, die aan de Universiteit van Amsterdam en de Haagse Hogeschool de markt voor juridische dienstverlening onderzoekt. 'Het grote probleem is de enorme informatieasymmetrie tussen aanbieder en klant. De consument heeft geen idee wat hij zoekt.' Ook Van Otterlo is van mening dat een advocaat voor de middengroepen, tot zeg maar twee keer modaal, eigenlijk te duur is. 'De groep net boven de toevoegingsgrens is een beetje sneu. Die stapt niet snel naar een advocaat, terwijl goed advies geld bespaart. Het label advocaat staat garant voor kwaliteit. Ik heb zelf ook het liefst een advocaat, ondanks alle alternatieven. Maar het is "vervelend" geld. Je schakelt een advocaat niet voor de lol in.'

Assertiever

Diana de Wolff vindt dat de consument veel assertiever moet worden bij het inschakelen van een advocaat. 'Je kunt als consument best om een vaste prijs vragen, of in ieder geval om een duidelijke inschatting. Dat doe je bij de schilder en timmerman toch ook? En je kunt over de kosten onderhandelen. Je hebt als klant zelf ook invloed op de kosten. Bij een echtscheiding kunnen partijen zelf afspraken maken en zo de inzet van de advocaat tot een minimum beperken. Kantoorkosten vind ik grote onzin. Ik heb nooit begrepen waarvoor die staan. De postzegels, geloof ik. Klanten snappen die extra 6% of 7% ook niet. Maar het tikt allemaal wel aan.' De Wolff zou het toejuichen als alle kantoren zich aansloten bij de Geschillenregeling Advocatuur. 'Een goede en laagdrempelige voorziening als consumenten het niet eens zijn met declaraties of de prijs-kwaliteitverhouding.' En

Elize Putters (Putters Advocaten)

'Ik ben wel een heel dure sparboksbal'

'W' e hebben nu één zaak gedaan via Leggle. Een pilot voor ons. Wij zoeken de digitale wereld bewust op. Facebook, LinkedIn, Google, een nieuwe website. We hebben ons verbonden aan advocaatscore.nl, een beoordelings-site voor advocaten. Heel spannend, en toch vanzelfsprekend. Als ik op reis ga, check ik ook eerst de reviews. Maar de meeste klanten komen ook bij ons nog, heel traditioneel, via

Ik wil best met vaste prijzen werken. Dat vraag ik van mijn accountant ook. Maar het is een heel gedoe om in kaart te brengen welke prijzen je dan moet hanteren en het is ook best

eng om je daar dan op vast te leggen. Wij verkeren in de luxepositie dat het op de oude manier ook nog prima loopt. Maar het staat wel in de planning.

We zitten met uurtarieven van €100-€195 aan de onderkant van de markt. Ook voor dat geld ben ik nog steeds een dure gesprekspartner voor de klant. Die moet goed weten wat hij kan verwachten. Voor gewoon een beetje sparren ben ik wel een erg dure boksbal.'

Quirine Overeijnder (Repleck, eenpitter)

'Ik reken niet al mijn uren'

'Ik ben van Den Haag naar Waterland verhuisd. Daar moet ik nieuwe klandizie opbouwen. Dan helpt alle reclame, ook via vergelijkingsites. Ik krijg er ook al wat werk door binnen. Er wordt namelijk flink gegoogeld als mensen een advocaat zoeken. Mijn tarieven zijn relatief laag. Ik beschouw mezelf als een sociale advocaat; mijn commerciële prijzen zitten niet ver boven de bedragen die

je voor gesubsidieerde bijstand krijgt. Dat komt meestal niet uit als ik al mijn uren zou rekenen. Ja, aan mijn ondernemersskills valt misschien

wel iets te verbeteren. Aan de andere kant doe ik het al tien jaar zo en ik kan mezelf prima bedruipen. Ook tijdens de crisis lukte dat. Een echtscheiding die €5000 of €10.000 kost? Dan haken veel mensen af. Mijn vrienden en familie moeten ook een advocaat kunnen betalen. Die hebben best aardige inkomens, maar voor de groep tot twee keer modaal is een advocaat gewoon erg duur.'

drijfsmodellen ontstaan', zegt Heinrich Winter. 'Maar het gaat langzaam. De NOvA schermst veel af en particulieren hebben te weinig macht om de markt echt in beweging te krijgen.' De NOvA kwam vorig jaar in actie tegen een aantal vergelijkingsites, omdat ze provisie rekenden voor het aanbrengen van een klant. En dat mag niet. Nu werken de sites met vaste abonnementsprijzen voor de advocaten. De commotie rond het provisieverbod was voor deadvocatenwijzer.nl reden de uitbreidingsplannen even op een laag pitje te zetten. 'Wij zijn hiermee begonnen omdat we een gapend gat zagen tussen consument en advocaat', zegt initiatiefnemer Mechteld van den Oord van deadvocatenwijzer.nl. 'Dit is de toe-

Kinderschoenen
'Intelligente online-oplossingen voor juridische hulp zijn er nog niet'

ze is groot voorstander van een gratis kennismakingsgesprek. Veel advocatenkantoren kennen dat al, maar het is niet standaard. 'Zelfs bij mijn eigen kantoor krijg ik er de handen niet voor op elkaar. Het grote voordeel is dat de meter niet direct begint te lopen, terwijl de klant nog geen beeld heeft van kansen en kosten, laat staan van of er een klik is met de advocaat. En een halfuur is voor de advocaat doorgaans voldoende om een beeld te krijgen van de zaak.'

André de Vos is freelancejournalist.

